

CUVÂNT ÎNAINTE.....	5
---------------------	---

COLECTIVUL DE REDACTIE

NICOLAE TEȘCULĂ – redactor șef
 FLORINA ȘTEFAN – secretar de redacție

Membrii :

LAVINIA AVRAM
 NICULINA CIOTLOȘ
 MIRCEA-RADU IACOB
 ADONIS P. MIHAI
 SORINA PARCHIRIE

ISSN 1844-6302

ALT SCHAESSBURG, 2, 2009

Orice corespondență se trimite pe adresa

MUZEUL DE ISTORIE

P-ța Muzeului nr. 1

545400 Sighișoara

tel-fax 0265 771108

tel 0265 771514

e-mail: altschaessburg@gmail.com

Editura Qual Media

Cluj Napoca, 2009

ISTORIE

1. VIRGIL CIOCÎLTAN - Semnificații istorice ale toponimului Sighișoara și ale hidronimului Târnavă..... 9
2. GHEORGHE BALTAG – Pietre de hotar din secolul al XIX-lea cu urme de inscripție din secolul al XII-lea..... 15
3. VASILE MĂRCULEȚ - DE LA «IMPERATOR BULGARIE ET BLACHIAE» LA «REX TOTIUS BULGARIE ET BLACHIAE». Cu privire la relațiile țarului Ioniță Asan cu papa Innocentius III..... 24
4. LIVIU CÂMPEANU - Cronicarul bizantin Mihail Ducas despre șederea lui Vlad Dracul la curtea împăratului Ioan VIII Paleologul..... 51
5. NICULINA CIOTLOȘ - Ritm de muncă și instrumentar agricol în Transilvania de sud-est în secolul al XVIII-lea și începutul secolului al XIX-lea 58
6. NICOLAE TEȘCULĂ – Loisir și societate. Începuturile turismului la Sighișoara..... 77
7. GHEORGHE DRĂGAN – Viața bisericească în Protopopiatul Ortodox român în secolele XIX-XX..... 86
8. VIRGIL ARDELEANU – Robert William Seton Watson și românii (până la începuturile primului război mondial) 103
9. LUCIA ȚARĂLUNGĂ – Horia Teculescu și personalitățile culturii interbelice..... 112
10. ADONIS P. MIHAI – Se poate vorbi de o românizare interbelică la Sighișoara?..... 121
11. GHEORGHE GAVRILĂ – Prima editură românească din Ardeal..... 140
12. ION SÂRBU – Depopularea Jacului Românesc în perioada comunistă 148
13. CLAUDIU POP – Deportarea sașilor din județul Târnavă Mare în URSS. 1945-1949 157

PATRIMONIU

14. SORINA PARCHIRIE – Restaurarea unei farfurii din ceramică aparținând culturii Wietenberg (secolul al XV-lea îH) 167
15. IOAN F. PASCU – Turnul Cizmarilor. Arheologie și istorie..... 171
16. FLORINA ȘTEFAN – Turnul meu cu Ceas. Figurina mea – Program de

- educație muzeală. Muzeul de Istorie Sighișoara..... 183
17. ADRIANA ANTIHI, MARTON LASZLÓ – Breasla clopotarilor din Sighișoara. Studiu de caz: instrument de determinare a tonalității clopotelor, aflat în patrimoniul Muzeului de Istorie Sighișoara..... 195
18. MIRCEA RADU IACOB – Emisiuni monetare românești din perioada 1867-1881 aflate în colecțiile Muzeului de Istorie Sighișoara..... 201

MISCELLANEA

Recenzii

1. IOAN F. PASCU – Sighișoara – Un deceniu în Patrimoniul Mondial...215

CUVÂNT ÎNAINTE

O fericită inițiativă recentă a unui grup de intelectuali sighișoreni - profesori, muzeografi, bibliotecari și alții - își dovedește vitalitatea și însemnătatea nu numai pe plan local dar și general. Muzeul de Istorie Sighișoara căruia îi revine meritul acestei inițiative a inaugurat în anul precedent sesiuni periodice de comunicări științifice a căror publicare o realizează în condiții excelente în periodicul Alt-Schaessburg.

Numărul de față al publicației cuprinde o vastă gamă tematică, extinsă pe un întins arc cronologic. Materialul abordează teme din domeniul istoriei economice într-o viziune înnoitoare - instrumentar agricol și ritm de muncă în agricultura transilvană în secolul al XVIII-lea, începutul secolului al XIX -lea, teme situate în zona de contact între istorie și arheologie, cum e studiul consacrat turnului cizmarilor din oraș, vieții sociale, anume începuturilor turismului la Sighișoara. Tezaurile conservate în spațiul muzeului sunt temeinic valorificate de cei care le asigură custodia - cum ar fi colecția de monete moderne românești sau clopotele făurite de breasla clopotarilor sighișoreni. Epigrafia aduce o însemnată contribuție prin inscripțiile de secol XII descoperite pe pietre de hotar din secolul XIX. Preistoria și-a găsit de asemenea un loc în această valoroasă culegere prin materialele din mileniul II î.Chr. recent restaurate. Istoria tiparului românesc în Ardeal beneficiază de o contribuție meritorie consacrată celei dintâi edituri românești din provincie. Cunoașterea trecutului medieval românesc se îmbogățește prin două studii din zona de tangență între Bizanț și romanitatea sud- și nord-dunăreană în secolele XIII și XV. Istoria modernă și contemporană sunt și ele reprezentate prin valoroase studii dedicate vieții bisericești - protopopiatul ortodox român -, sau unor proeminente personalități române - Horia Teculescu - și străine - ilustrul istoric englez Robert William Seton Watson ale cărui raporturi cu românii sunt temeinic analizate. Problematika demografică, cu specială privire la aspectul etnic - sași, români și evoluția raportului numeric între cele două populații în perioada interbelică - alcătuiește și ea obiectul unei scrutări atente. Interes deosebit prezintă studiul consacrat deportării sașilor din județul Târnava Mare în anii imediat următori sfârșitului celui de Al Doilea Război Mondial. Revenind la originile orașului, se cuvine semnalată analiza consacrată semnificației istorice a numelor Sighișoara și Târnava.

Bogăția tematicii, reflectată de înșiruirea din rândurile de mai sus, dezvăluie varietatea specialităților și a specialiștilor antrenați în realizarea sesiunilor științifice organizate la Sighișoara. Dincolo de aspectul strict științific, constatarea inspiră încredere și optimism cu privire la afirmarea energiilor și capacităților la nivel regional și local. Factorii care răspund de cultura țării vor sesiza, neîndoindu-se, această manifestare de energie spontană care își croiește drumul spre înfăptuire chiar și în condițiile generale actuale puțin favorabile; încurajarea unor astfel de realizări va stimula spiritul creator de la bază în toată țara. Exemplul colegilor sighișoreni merită nu numai elogii dar și sprijin din partea factorilor de decizie la nivel local și central.